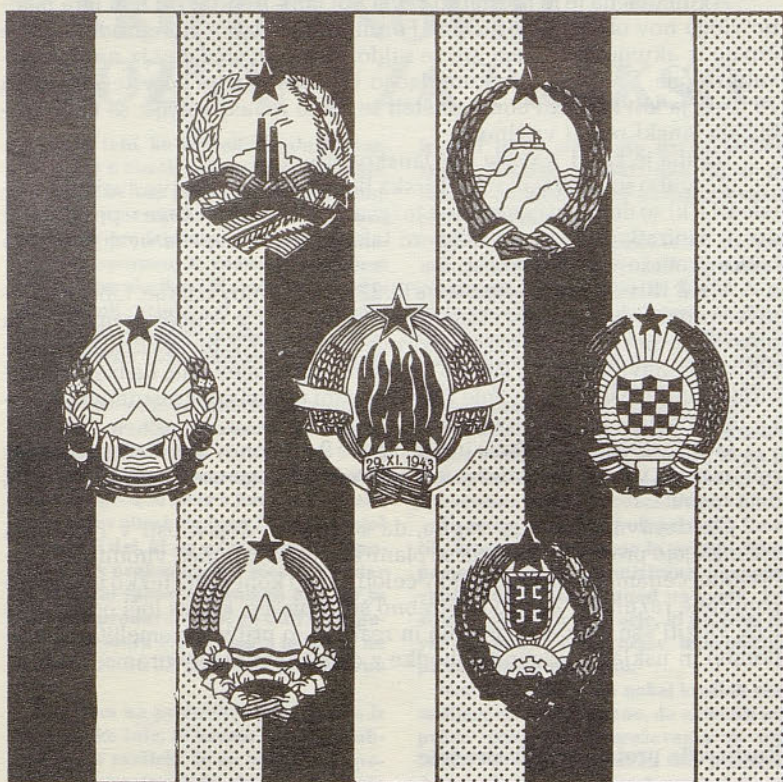

ISKRENE ČESTITKE ZA 29. XI. - DAN REPUBLIKE

REZULTATI GOSPODARJENJA V DEVETIH MESECIH

PLANSKIH PREDVIDEVANJ NE URESNIČUJEMO

Vedno obsežnejše normativno urejanje gospodarstva, s ciljem zavezati inflacijo, je doseglo nasproten učinek, pri tem pa vzbujalo občutke neperpektivnosti razvoja in ogroženosti ljudi kot proizvajalce, potrošnike in upravljalce.

Zaviralno na poslovanje so vplivali predvsem visoka inflacija in visoke obrestne mere za kredite, omejitve cen proizvodov, neprimerni devizni zakon, intervencijski zakon o osebnih dohodkih, spremembe v obračunskem sistemu, skratka, cela vrsta sistemskih blokad, ki ni dopuščala razvoja iniciativnosti in samoupravnih odnosov.

Naložbe v osnovna sredstva so dosegle v tem času le 40 % plana.

Zaostajanje za planom je posledica pomanjkanja lastnih sredstev in dragi krediti, ki ob administrativnem določanju prodajnih cen vzbujajo negotovost odplačevanja.

(Nadaljevanje na 2. strani)

KZ Slov. Bistrica

DO 1990. LETA MELIORIRANIH 2.500 HEKTAROV

Občina Slovenska Bistrica obsega okoli 37.000 ha zemljišč. Od vseh navedenih površin je ca. 16.230 ha obdelovalnih zemljišč. S prostorskim delom družbenega plana občine je trajno namenjenih za kmetijsko proizvodnjo 8.1000 ha zemljišč. Večji del teh zemljišč (nad 2.000 ha) je potrebno za intenzivno kmetijsko proizvodnjo usposobiti s pomočjo agrarnih operacij. Ocenjuje se, da bodo v glavnem vsa ta zemljišča do leta 2000 usposobljena za intenzivno kmetijsko proizvodnjo. Agrarne operacije pomenijo pomemben poseg v kmetijsko zemljiško strukturo, ki ima vpliv tudi na lastninsko razmerje. Agrarne operacije so medsebojna menjava kmetijskih zemljišč, združevanje zemljišč, arondacije, komasacije, melioracije in drugi posegi v urejevanje in rabo kmetijskih zemljišč.

Z izjemo medsebojne menjave in z združevanjem kmetijskih zemljišč so agrarne operacije upravno ekonomski ukrepi, katerih namen je urejanje prostora zaradi uvajanja moderne tehnologije in s tem zagotavljanje večje produktivnosti v kmetijski proizvodnji. Pri usposabljanju zemljišč se teži za tem, da ne prihaja v času usposabljanja do izpada v pridelovanju, zato se izvajajo v dveh koledarskih letih.

Nosilci investicije agrarnih operacij v občini so: Hmezad Kmetijska zadruga Slov. Bistrica, Tima Kmetijski kombinat Slov. Bistrica in EMONA Kmetijski kombinat Ptuj, TOZD Dravsko polje Kidričevo. Kmetijska zemljiška skupnost je nosilec usklajevanja načrtov izvajanja agrarnih operacij v občini in sodeluje pri izvajanju agrarnih operacij.

Za srednjeročno obdobje 1965-70 je značilno, da se je v občini prenehala izvajati oblika agrarnih operacij - arondacije. Po tem obdobju se je pristopilo k intenzivnejšemu urejanju zemljišč s pomočjo melioracij. Predvideni rezultati so bili doseženi v dolini Poljskave - okolica Pragerskega. V srednjeročnih obdobjih 1970-1980 je bil poudarek na melioracijah v dolini Bistrice in Ložnice, usposabljanje se je nadaljevalo tudi v dolini Poljskave. V tem obdobju se je usposobilo za intenzivno kmetijsko proizvodnjo z melioracijami pri kompleksu zasebnih zemljišč na območju Cigonice v izmeri 60 ha.

(Nadaljevanje na 3. strani)

Kmetijstvo v začaranem krogu?

Predsednik predsedstva CK ZKS Milan Kučan 6. novembra v Žalcu

Na posvetu ZPM Slovenije govoril o aktualnih vprašanjih, v Mlekarni v Arji vasi pa se pogovarjal s predstavniki sozda Hmezad.

Popoldne si je tov. Milan Kučan v spremstvu vodstva sozda Hmezad in Mlekarnice ogledal mlekarstvo, številni predstavniki sozda so ga seznanili z vse preštevilnimi težavami, ki pestijo sozd, kmetijstvo, najbolj pa še živinorejo in mlekarstvo. Vse kaže, da je kmetijstvo v nekakšnem začaranem krogu, je menil Kučan. Za trg, katerega zagovarjamo Slovenci, je prej treba ustvariti ustrezne razmere in odnos do tistih, ki politiko krojijo.

IZ VSEBINE

3. stran: Kako do novih spoznanj za prakso
4. stran: Urejanje pašnikov
5. stran: V znanju je moč in v delu prihodnost
Združništvo skozi čas
6. stran: Štipendije za šolsko leto 1987/88
8. stran: Ko so zaplapolale zastave

REZULTATI GOSPODARJENJA V DEVETIH MESECIH

(Nadaljevanje s 1. strani)

V primerjavi z istim obdobjem lanskega leta je vrednost naložb triinpolkrat večja.

Tudi izvoz zaostaja. Petdesetodstotno zaostajanje je posledica manjšega količinskega izvoza hmelja, perutninskega mesa, plastičnih cevi, meda ter vrste drugih proizvodov, ki niso bili izvoženi, a so jih v DO planirali. Le gozdni sadeži, zdravilna zelišča in kmetijski stroji dosegajo predviden izvoz.

Delovne organizacije so dosegle naslednje vrednosti ostanka čistega dohodka:

v 1000 din

DO	Ostanek čistega dohodka	Indeks Plan	R 86
Kmetijstvo Žalec	168.856	38	132
Kmet. kombinat Šmarje	32.540	147	-
KZ Ilirska Bistrica	- 227.626	-	-
KZ Drava Radlje	18.090	27	228
Sadjarstvo Mirošan	32.056	19	40
Vrtnarstvo	19.395	34	90
KZ Savinjska dolina	198.486	71	72
KZ Slovenska Bistrica	36.717	32	83
Celjska mesna industrija	126.259	75	185
JATA	251.242	35	75
Celjske mlekarne	8.995	-	-
Hmezad Export-import	298.984	73	147
Strojna	124.184	44	219
Minerva	104.546	57	67
Tajfun	21.308	36	445
Gostinstvo-turizem	- 9.029	-	13
Agrina	338.440	96	187
Hmezad Inženiring	9.006	98	214
DS Skupne službe	-	-	-
DS Služba pravne pomoči	805	69	-
Interna banka	17.673	91	165
Skupaj SOZD	1.570.927	47	114

Planiran obseg proizvodnje ni v celoti realiziran. Dosežena je dinamika proizvodnje živali za zakol (govedo, prašiči, piščanci), dosežena je tudi predvidena letina hmelja. Zaostaja za planom predelava mleka, ostala rastlinska proizvodnja, zlasti pa pridelava sadja, bodisi zaradi vremenskih razmer ali pa zaradi cenovnih neskladij.

Predelava mesa – perutninskega presega postavljen plan in uspešno izrablja povpraševanje na trgu. Predelava mleka tudi dosega planiran obseg, večji zastoj pa je pri predelavi ostalega mesa zaradi neskladja cen (prodaja le najboljših vrst mesa) in omejenega povpraševanja (po najdražjih vrstah mesa je manjše povpraševanje).

Industrija kmetijske mehanizacije je pod planom. Zaloge so v porastu zaradi manjšega povpraševanja. Proizvodnja plastičnih cevi je pod planom.

Gostinska dejavnost tudi zaostaja za planirano dinamiko. Zraven padanja kupne moči so prisotne tudi kadrovske težave, ki se odpravljajo prepočasi.

Promet s trgovskim blagom komaj dosega planiran obseg, vzroke je iskati v nerazvitosti maloprodajne mreže, konkurenci in padanju kupne moči prebivalcev.

Finančna realizacija

v mio din

Elementi	Plan 1987		Realizacija I.-IX.				Indeks	
	vrednost	struk-tura	1986		1987		plan	1986
			vrednost	struk-tura	vrednost	struk-tura		
Celotni prihodek	163.872	100,0	69.651	100,0	148.500	100,0	91	213
Porabljena sredstva	136.002	83,0	59.587	85,6	124.822	84,1	92	209
Dohodek	27.871	17,0	10.064	14,4	23.677	15,9	85	235
Del doh. – drugim (zap.)	6	-	98	0,1	379	0,2		386
Obveznosti iz dohodka	9.562	5,8	3.442	4,9	8.661	5,8	91	252
Čisti dohodek	18.302	11,2	6.524	9,4	14.636	9,9	80	224
Osební dohod.	14.969	9,2	5.147	7,4	13.066	8,8	85	254
Ost. čist. dohodka komp.	3.333	2,0	1.337	2,0	1.571	1,1	58	114
Ost. čist. doh. razd.	3.423	2,0	1.577	2,3	1.808	1,2	63	115
Izguba	90	-	200	0,3	237	0,2	263	119
Akumulacija	2.280	1,4	1.322	1,9	1.467	1,0	64	111
Povprečno upor. poslovn. sred.	-		40.155	-	76.151			190
Ekonomičnost (CP : PS)	1.205		1.167		1.190		98	102
Rentabilnost (AK : Ø UPS) %	-		3,5		1,9			125
OD v dohodku	53,7		51,1		53,7			

Finančni rezultati poslovanja so pod močnim vplivom novosti v obračunskem sistemu. V primerjavi z letom 1986 je celotni prihodek v manjšem porastu kot je inflacija. Celotni prihodek znaša 148 milijard din, porast znaša 113 %. Čeravno je dosežen večji obseg kot v letu 1986, so na manjšo rast celotnega prihodka vplivale cene, ki so v kmetijstvu rastle počasneje.

Porabljena sredstva so naraščala malo počasneje kot celotni prihodek in so znašala 124,8 milijarde din – porast znaša 109 %. Ob tem je tudi ekonomičnost v porastu. Takšno gibanje celotnega prihodka in porabljenih sredstev je omogočilo, da se je dohodek približal realni vrednosti lanskega ustvarjenega dohodka. Dohodek znaša 23,7 milijarde din in je za 135 % večji od lanskega.

Obveznosti iz dohodka so rastle hitreje kot dohodek, porast je znašal 152 %. S tem so tudi zavrle rast čistega dohodka.

Na področju osebnih dohodkov je v tem letu bilo nemogoče stanje. Interventni zakon, družbeni dogovor, zakoni in popravki zakonov, pa usklajevanje in soglasja vse to je porajalo neskončno administracijo in majhne učinke. Indeks porasta dela čistega dohodka za OD je znašal v tem času 23 indeksnih točk več kot čisti dohodek in 12 indeksnih točk več kot dohodek. Del čistega dohodka za osebne dohodke je znašal 13.066 milijarde din, kar je 154 % več kot lani. Povprečni čisti osebni dohodek na delavca je znašal 250.622,- din oz. 156 % več kot v tem obdobju lani. Tak porast osebnih dohodkov je bil višji kot je bila uradno izračunana inflacija.

Kompenziran ostanek čistega dohodka je znašal 1.571 milijonov din in je večji od lanskega le za 14 odstotkov.

Akumulacija je le neznatno večja kot lani. Vendar pri tem igra močno vlogo nov obračunski sistem. Formirana sredstva za reprodukcijo se črpajo iz akumulacije, sem gre še saldo likvidnih sredstev iz naslova revalorizacije. Sredstva za akumulacijo in amortizacijo so v tem času za 79 % večja kot lani. Ko bomo prišteli še saldo revalorizacije, se bodo približala lanski realni vrednosti.

Izguba je za 11 % večja kot lanske leto.

Z izgubo so poslovali v KZ Ilirska Bistrica in Gostinstvo-turizem. Ostale DO, ki so do sedaj poslovale s težavami, so uspele težave v poslovanju dokaj sanirati, čeravno so razmere takšne, da se uspešnost dokaj hitro lahko prevrže v neuspešnost.

V KZ Ilirska Bistrica so ustvarili 227,6 milijonov izgube. Obseg kmetijske proizvodnje dosega plan in je večji kot lani, a vendar premajhen za pokrivanje poslovnih stroškov zadrage. Sanacija KZ Ilirska Bistrica ni uspešna, saj glavna žarišča: število zaposlenih, nagrajevanje, nadzor nad indirektnimi stroški, pokrivanje razlike v ceni predelave konzumnega mleka in prodaja, niso odpravljena.

Gostinstvo je v tem času imelo izgube 9 milijonov din. Ta izguba sicer relativno ni velika, a vendar je odraz prepočasnega urejanja razmer v tej dejavnosti.

Ob dejstvu, da se trg zapira, da cela vrsta dejavnosti v Hmezadu zmanjšujejo proizvodnjo in da se planirana razmerja med vhodnimi in izhodnimi cenami ne uresničujejo v celoti, bo do konca leta težko uresničiti planirane rezultate. Zato bo potrebno še ta mesec, ki nas loči od novega leta, vložiti vse napore v prodajo in realizacijo prilivov, temeljito omejiti porabo in uskladiti osebne dohodke z družbenim dogovorom.

Realizacija proizvodnje in prodaje

Vrsta		Realizacija	Indeks	
			Plan	86
Pšenica	t	2.837	79	144
Hmelj	t	3.458	102	127
Močna krmila	t	22.678	84	106
Govedo za zakol	t	4.651	74	109
Bekoni	t	957	75	205
Brojlerji	t	12.401	74	107
Konzumna jajca	1000 kom	35.578	65	108
Mleko	1000 l	28.610	74	102
Prodaja hmelja	t	1.974	54	96
Prodaja mesa in mesnih izdelkov	t	4.640	63	97
Prodaja perutninskega mesa	t	7.217	80	112
Prodaja konzum. mleka	1000 l	13.738	62	108
smetane	l	1.487	98	121
jogurti	1000 koz.	14.902	89	99
siri, skuta	t	1.658	66	95
Med	t	331	36	86
Kmetijska mehanizacija Strojne Tajfun	ne dosega plana in ne lanskega obsega ne dosega plana, je nekaj nad lanskim obsegom			
Plastične cevi	t	2.344	56	80
Gostinske storitve	ne dosegajo plana in so malo nad lanskim obsegom			

E. O., M. D.

Svet direktorjev DO SOZD Hmezad je 10. novembra obravnaval devetmesečno poslovanje, delitev OD in razpravljal o predlaganih dokaj drastičnih ukrepih ZIS in nalogah Hmezada.

KAKO DO NOVIH SPOZNANJ ZA PRAKSO

Vsako leto, ko tehnološke službe razmišljamo o zimski sezoni izobraževanja, naletimo na kup problemov in vprašanj. Kako bi pravzaprav omogočili čim bolj plastično predstavitev novosti v tehnologiji in spoznanj iz znanosti najširšem krogu uporabnikov? Kateri čas in način sta najbolj primerna? Kako uskladiti različno predznanje poslušalcev, da bo vsak odnesel vsaj nekaj novega in uporabnega?

Zato smo se letos odločili, da zberemo tudi vaše predloge in zimski čas izkoristimo po vaših željah.

V hmeljarski proizvodnji smo že začeli malo drugače in sicer s hmeljarsko šolo. Le-ta ima v zimskem času 13 dni trajajoč teoretični del, ki ga v času sezone dopolnimo še s prakso na licu mesta. Vendar pa ta način zahteva ogromno priprav in energije predavateljev, pa tudi krog poslušalcev mora biti usklajen in zožen na skupino 20 do 25 ljudi, kar je relativno malo.

Z ozirom na pridobljena spoznanja iz hmeljarske šole, bi kazalo ta način izobraževanja razširiti še na ostale veje poljedelske proizvodnje, ki zaradi svoje specifičnosti verjetno zahtevajo praktične prikaze med vegetacijo in teorijo v zimskem delu.

Problem pri tovrstnem izobraževanju

je tudi izbira ustreznih predavateljev, vsega slikovnega materiala, ki si ga mora vsak predavatelj običajno v celoti priskrbeti sam.

Dostikrat sta ponesrečeno izbrana tudi datum in ura, saj je težko dva meseca vnaprej predvideti slabo vreme, če pa je lepo, običajno poslušalcev ni. Prav tako je problem tudi v tem, da tisti, ki že tako veliko vedo, običajno redno prihajajo na predavanja, tisti, katerim pa so najbolj potrebna, pa ostajajo doma.

Obstaja še ena pot. To je individualno delo z vsakim kmetom posebej, ki pa je fizično in časovno za sedanjí obseg, pospeševalne službe, prezahtevno.

Ta način je možen bolj pri tistih kmetih, ki se sami zanimajo in pridejo iskat pomoč. Tako je organizirana pospeševalna služba tudi drugod po svetu. Pri strokovnjaku za področje, ki ga želiš izvedeti, dobiš natančnejše informacije, pa tudi obisk na domu.

Nedvomno je iz teh nekaj kratkih razmišljanj malce bolj jasno, da narediti uspešen program izobraževanja ni niti lahko, niti enostavno delo, zato prosimo, da kmetje na TZO poveste svoje želje in predloge. Če bo mogoče, jih bomo upoštevali že v tem letu.

Martina Krajnc, dipl. kmet. ing.

Namakalni sistem Breg

Začela se je izgradnja namakalnega sistema Breg. To področje obsega severno stran med Gotovljami, Šempetrom v Savinjski dolini in Polzelo. Obsega 353 ha. Od tega pripada HMEZAD KZ »Savinjska dolina« Žalec 191,60 ha in HMEZAD Kmetijstvo Žalec 161,60 ha. Voda bo zagotovljena iz Struge. Sredi novembra je z delom že pričela Hmezad Strojna Žalec in bo predvidoma sistem cevi končan do konca marca, namakanje bi bilo v hmeljiščih omogočeno že prihodnje leto. Devetdeset odstotkov nepovratnih sredstev za izgradnjo bo prispevala Zveza vodnih skupnosti Slovenije, za ostalo pa bosta poskrbeli obe delovni organizaciji. Namakalo se bo s poljskimi namakalniki, ki so se že v letu 1987 pokazali kot zelo uspešni na v tem letu zgrajenih namakalnih sistemih Šmatevž in Latkova vas.

Kmetje se združujejo v namakalne skupnosti in tako je omogočeno boljše izkoriščanje vode in namakalnikov. Strokovno pomaga kmetom pospeševalna služba, ki dobiva vse tehnične podatke – napoved namakanja – od IHP Žalec.

Nedvomno so nam uspehi in izkušnje iz teh dveh sistemov dobra spodbuda za delo vnaprej, da bi vplive narave na pridelek čim bolj zmanjšali.

Martina Krajnc
dipl. kmet. ing.

Na četrti seji zadrúžnega sveta Kmetijske zadruge Savinjska dolina so 10. 11. pretresali 9 mesečno poslovanje, dokaj perečo tekočo problematiko in predvideli melioracije v prihodnjem letu.

DO 1990. LETA MELIORIRANIH 2.500 HEKTAROV

(Nadaljevanje s 1. strani)

S srednjeročnim načrtom usposabljanja zemljišč v občini za obdobje 1980–1985 je bilo opredeljeno, da se bo usposobilo za intenzivno kmetijsko proizvodnjo s pomočjo operacij 900 ha zemljišč, dejansko pa se jih je usposobilo 1.050 ha. Do leta 1985 je bilo tako v občini usposobljenih za intenzivno kmetijsko proizvodnjo 2.000 ha zemljišč. S samoupravnim sporazumom o temeljih plana usposabljanja zemljišč v občini Slov. Bistrica za obdobje 1986–1990 je dogovorjeno, da se bo s pomočjo agrarnih operacij v navedenem obdobju usposobilo za intenzivno kmetijsko proizvodnjo 3.635 ha zemljišč od tega:

- s hidromelioracijami 2.525 ha
 - z agromelioracijami na hribovskem in ravninskem območju 1.200 ha
 - z agromelioracijami trajnih nasadov 60 ha
 - z malimi melioracijami 100 ha
- V tem obdobju bi se komasacije izvajale na površini 2.860 ha zemljišč.

Agrarne operacije v glavnem potekajo v skladu s sprejetimi srednjeročnimi načrti. Zamenja se predvsem pri izvedbi komasacij in to iz več razlogov:

- zamuja izvajanje hidromelioracij
- zaradi slabe izvedbe hidromelioracij se pojavlja nezadovoljstvo pri delitvi zemljišč

– ker je zastopan večinoma zasebni sektor, se zemlja težko deli v zadovoljstvo vseh udeležencev komasacijskega postopka

Kmetijska zadruga je kot investitor izvedla melioracije Cigonca, ki je bila zaključena 1980 leta na površini 60 ha; komasacija zaključena 1987 leta.

Stari log – melioracija zaključena 1985. leta na površini 133 ha; komasacija še ni zaključena.

Pobrež – melioracija zaključena 1986. leta na površini 142 ha. Zg. Polskava – melioracija v izvajanju na 168 ha. Pričeli smo z izvedbo melioracij v Oplotnici (300 ha) in Sp. Ložnici (180 ha). Do leta 1990 je v plan Kmetijske zadruge izvedba melioracij na Sp. Polskavi 250 ha in Zg. Ložnici 100 ha.

Na hribovskem področju je urejeno 542 ha pašnikov. Obnovljenih je 80 ha sadovnjakov, 47 ha vinogradov in 5 ha jagodičevja.

POSPEŠEVALNA SLUŽBA KZ
in STROKOVNA IN SLUŽBA KZS

Nova proizvodna hala DO Minerve na Ložnici je pred otvoritvijo.

UREJANJE PAŠNIKOV

Prizadevanja za večjo proizvodnjo hrane so nas privedla do tega, da tudi v hribovitih predelih, kjer so sicer težji pogoji dela, načrtujemo večjo proizvodnjo.

Precej površin, na katerih so bili nekdanji pašniki, se je že zaraslo z gozdom, njive pa so se spremenile v travnike. Ker obdelovanje zemlje v teh predelih zahteva več ročnega dela, često naletimo tudi na pomanjkanje delovne sile. Te površine najlaže izkoristimo z organizirano pašo.

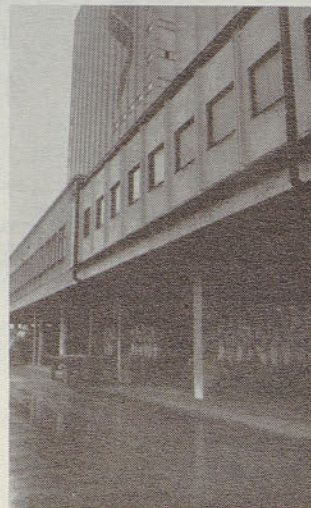
Po vsej Sloveniji že nekaj let teče akcija za ureditev hribovskih pašnikov. Na podlagi ureditveno investicijskih programov je možno pridobiti sredstva za sofinanciranje stalne električne ograje ter za mineralna gnojila. Iz analiz zemlje, ki smo jih naredili za to področje, je namreč razvidno, da so tla zelo slabo založena z osnovnimi hranili,

predvsem s fosforjem. Z meliorativnim gnojenjem skušamo to izravnati in vzpodbuditi rast kvalitetnejših trav in detelj.

Na področju naše KZ Savinjska dolina smo naredili 465 ha pašnikov. Večji del jih je na področju Dobrovelj in Črete. V zadnjih dveh letih se je proizvodnja mleka na tem področju precej povečala, čeprav spomladi vremenske razmere niso omogočale pravočasnega spravila sena. Z ureditvijo ograje smo delno odpravili tudi škodo, ki jo je na površinah povzročila divjad.

V prihodnjih letih načrtujemo ureditev pašnikov tudi na ostalih obrobni predelih. Upamo, da bodo sredstva še na razpolago, saj le na tak način lahko pospešujemo proizvodnjo na predelih, kjer so pogoji za delo dosti težji.

Marjeta Klančnik, dipl. inž. agr.

PREVZEM HMELJA HMEZAD KZ »SAVINJSKA DOLINA« ŽALEC

V zadnjih dveh mesecih je bilo iz TZO v hmeljarno odanega do 7. novembra 952 t hmelja. Od tega je 44,5 % Savinjskega goldinga, 51,07 % Aurore, 3 % Atlasa, 0,3 % Apolona in po 0,5 % Bliska in Buketa. Razveseljuje, da je kar 89,7 % prve vrste, 9,27 % druge, 0,97 % tretje in 0,06 % četrtje vrste.

Zanimiv je tudi pregled prevzetega hmelja glede na odstotek primesi. Kar 7,8 % hmelja je imelo 0 do 1 %, 74 % je imelo 1 do 3 % primesi, 17,6 % je bilo s 3 do 5 % primesi, več kot 5 % primesi pa je imelo 0,6 % hmelja.

M. K.

Zaskrbljujoče

Direktor Inštituta za gozdarstvo Slovenije inž. Marko Kmecl je povedal, da vsako uro zgine z zemeljske površine 10 hektarjev gozdov, da je v Sloveniji 56 % gozdov resno ogroženih in da to predstavlja eksistenčni in politični problem.

Mlekarna Diplome za kvaliteto

Mlekarna Arja vas je oktobra sodelovala na 10. mednarodnem sejmu mlekarstva in embalaže v Leskovcu in prejela za Celeia edamec in Celeia gauda v prvem kvalitetnem razredu zlati diplomi. Za Celeia beli sir – kriška pa so v II. razredu prejeli srebrno.

Diplome so dokaz, da naši siri s kvaliteto spadajo v sam jugoslovanski vrh.

Na kratko

V občini Žalec je za kmetijsko proizvodnjo še 15.671 ha zemljišč, od tega 14.338 ha obdelovalnih: 5.645 ha njiv, 1.045 ha sadovnjakov, 7.269 ha travnikov, 2.293 ha pašnikov in 419 ha vinogradov in ostalega.

X

Komunala Žalec ima v upravljanju devet javnih vodovodov, 25 zajetih izvirov z 0,1 do 30 l/sek., 14 črpalnic, 22 rezervoarjev z 2.880 m³, 11 raztežilnih objektov. Dolžina vodovodov je okrog 350 km.

Vodni viri niso hidrogeološko raziskani.

X

Kakovost vode v vodovodih po rezultatih preizkav vzorcev:

Več kot 20 % vzorcev ne ustreza predpisom o normah za prečiščene pitne vode. Več kot 43 % vzorcev izkazuje v bakteriološkem pogledu prisotnost prevelikega števila bakterij kontaminantov.

88 % preizkusov je pokazalo nezanesljivo in pomanjkljivo kloriranje.

X

Planiran izvoz v SOZD Hmezad dosega le gozdni sadeži, zdravilna zelišča in kmetijska mehanizacija.

X

Kozolca Josipa in Vinka Senica ni več, Kmetijstvu Žalec so odbili lep del betonke. Tu bo tekla južna žalska obvoznica.

VEČ USPEHA PRI REJI PRAŠIČEV

Želodčnočrevesni zajedalci so kljub izboljšani tehnologiji pitanja še zelo razširjeni.

Devetdeset odstotkov plemenskih svinj in do 60 % pujskov je okuženih s temi zajedalci.

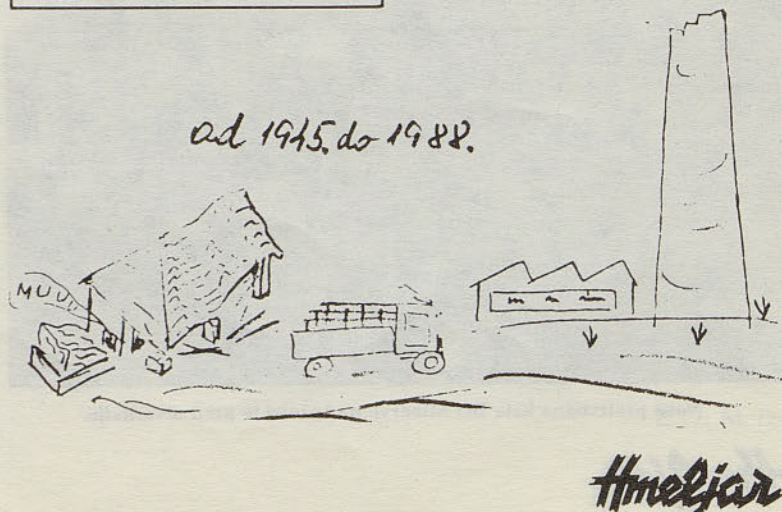
Že pri manjši okuženosti z zajedalci se poslabša konverzija krme, zmanjša se prirast in število rojenih pujskov. Z rednim dajanjem pripravkov proti zajedalcem vsem kategorijam prašičev (odstavljenecem, tekačem, pitancem in plemenskim živalim), se zmanjša število izločenih zajedalskih jajčec. S tem se zmanjša tudi stopnja okuženosti živali.

Nikakor ne smemo pri zdravljenju izpustiti kakšne kategorije prašičev, ker bodo ti okužili tudi ostale, čeprav zdravljeni. Prav zaradi navedenega ne moramo redno posluževati ustreznih antiparazitikov, ki v pravih količinah nimajo vpliva na rodnost plemenskih živali.

Vedenik Dušan

Odkup mleka

Oktobrski odkup mleka Mlekarna Arja vas v primerjavi z mesečnim planom v trinajstih občinah je bil 85 odstoten. Najnižji 63 % v občini Laško in najvišji 92 % v občini Žalec.

Na obisku pri Marianu Škafarju V ZNANJU JE MOČ IN V DELU PRIHODNOST

Zakaj obisk pri Marianu Škafarju? Razlogov je več in pustimo ob strani to, da je prijeten sogovornik. Končal je srednjo kmetijsko šolo v Celju, potem seveda odslužil svoj dolg domovini in po vrnitvi domov opravil pripravniški izpit, prvi izmed Hmezadovih štipendistov svoje generacije. Zdaj ima poklic in tudi dovolj dela. Ostal je doma, ne samo zato, da kmetija ne bi propadla, ampak da bi se še naprej razvijala. Razvoj pa zahteva znanje in trdo delo – pravzaprav zahteva celega človeka.

Ko sem se sredi mrkega novembrskega dopoldneva peljala skozi Gotovlje, sem razmišljala, ali je tudi že na Škafarjevi kmetiji čutili upočasnjeno zimski utrip prijaznega medveda, ki se pripravlja na dolg počitek. Zato me ni presenetilo, ko sem na lepo urejenem dvorišču za-

dobro zaposliti, da bi dobil še več izkušenj.

Hotela sem zvedeti kaj več o Škafarjevi kmetiji, vendar je bil Marian dokaj skop z opisom:

»Naša kmetija je usmerjena v živinorejo – mlečno proizvodnjo – in hmeljarstvo. Smo Hmezadovi kooperanti in tako imamo zagotovljeno prodajo hmelja in mleka, zagotovljene pogodbene cene, čeprav le-te niso preveč visoke. Z matičnim nasadom goldinga, to je brezvirusni nasad, primeren za pridobivanje sadik, se kar lepo zasluži. Veliko več težav je z mlečno proizvodnjo. Vendar je tvegano, če bi se preusmerili samo v gojenje hmelja. Časi se spreminjajo, cene še bolj. Ni problem prodati živino, veliko težje je zopet vzrediti do-

Zadružništvo skozi čas

Ob letošnjem jubileju kmetijskega zadružništva v Savinjski dolini je prav, da osvetlimo razne oblike zadružništva in združevanja v naši dolini v prejšnjem stoletju.

Savinjska dolina je bila v drugi polovici prejšnjega stoletja zelo razgibana. Med drugim se je na vsakem koraku zahtevala pravica do slovenskega jezika, ustanavljala so se razna društva, prirejali razni shodi. Višek pomeni leto 1868. Šestega septembra se je zbralo v Žalcu 15.000 ljudi na TABORU, kjer so zahtevali pravice za slovenski narod.

Dr. Josip Vošnjak, soorganizator tabora, se spominja tega obdobja v knjigi »Spomini« z besedami: »Dinamična in aktivna slovenska politika na Štajerskem ni bila v najboljših odnosih s previdno, oprezno, medlo slovensko politiko na Kranjskem. Deželne razlike so že same po sebi igrale precejšnjo vlogo, šlo pa je tudi za precejšnje razlike v miselnosti. Za Kranjsko je bila značilna neka posebna socialna konservativnost, svojevrstna zaostalost v kulturni in narodnostni politiki. Na Štajersko, ki je bila v celoti gospodarsko razvitejša dežela, je moderna kapitalistična miselnost prodrla mnogo bolj kot na Kranjsko, pa se je to poznalo tudi v slovenskem delu dežele. Kot boljši organizatorji so Štajerci tudi bolje tehtali goldinarje in njihovo smotno naložbo...«. To misel o boljših gospodarjih poudarja tudi časopis Slovenec, ki je 11. maja 1865 pisal o delu Slovenske matice, ki je imela sedež v Ljubljani. Navaja, da so Štajerci očitali odboru Slovenske matice slabo gospodarjenje. Med temi Štajerci je bil tudi Ivan Žuža, savinjski rojak. Ivan Žuža je imel otvoritveni, pozdravni govor, na žalskem taboru. 1870. leta je bil izvoljen v deželni zbor. Dr. Vošnjak navaja, da je bil teoretično dobro izurjeni lastnik rudnika v Zabukovici, ki pa ni imel sreče: kjer je iskal premog, ga ni bilo. Bil je tudi med ustanovitelji čitalnice 1862. leta v Celju. Primer Žuže kaže na to, da gospodarstveniki niso bili brez posluha za nacionalno vprašanje.

In obratno?

Ob taborih omenimo, da slovenska politika druge polovice 19. stoletja na Slovenskem ni bila tako brez posluha za ekonomska vprašanja, kot to kaže

prvi vtis. Prispevki, objavljeni v Novicah, kažejo, da so bila ta vprašanja še kako aktualna. Med pisce tedanje dobe srečamo Ferda Kočevarja, rojenega 1834 v Žalcu, podpisoval se je kot »Žavčanin«. Opravljal je uradniško službo pri državnem računovodstvu v Zagrebu. Posvetil se je novinarstvu in pridno pisal v Novice, v Slovenskega gospodarja (izhajal v Mariboru) in v »Slovenski glasnik« (izhajal v Celovcu). Mimogrede: med drugim je napisal povest »Mlinarjev Janez«. Leta 1872 je izdala Mohorjeva družba njegovo knjigo: »Kupčija in obrtnija«. V knjigi je na pr. opisal naprednejši način predenja na preslice (vretence).

Taborska gibanja so nedvomno mnogo prispevala k porastu slovenske samozavednosti, čeprav večjih praktičnih uspehov ni bilo. To je povzročilo preorientacijo na novo področje delovanja slovenskih politikov: na gospodarstvo.

Ježovnik Franc

NA KRATKO

V nedeljo, 8. IX., so prebivalci Šaleške doline na množičnem zborovanju pred kulturnim domom v Titovem Velenju, (pravijo, da jih je bilo toliko kot ob Titovem prihodu v Velenje) odločno rekli NE jedrskemu smetišču in vsem oblikam energije, ki uničuje okolje in človeka.

X

Deseti študijski Gorjupovi dnevi slovenskih novinarjev so bili od 19. do 21. novembra v Novi Gorici in minili brez vabljenega Branka Mikuliča, predsednika ZIS.

X

Zveza društev inženirjev in tehnikov celjskega območja je 19. novembra v Narodnem domu v Celju proslavila 40-letnico obstoja.

Marian Škafar

gledala najprej poln voz drv in Škafarjevega očeta, ki jih je pod nadzorom budnega očesa male vnukinje spravljal pod streho. Malo me je presenetilo samo to, da name ni zalajal pes in sem bila brez razloga preveč previdna. Najprej pomoliti nos okoli vogala je še vedno bolje kot preveč ustrašiti se, je namreč moje načelo.

Z Marianom sva se pogovarjala v topli kuhinji o marsičem. Najprej sem ga seveda vprašala, zakaj se je odločil za kmetijsko šolo in potem za delo doma:

»Pravzaprav mi ni preostalo nič drugega, ko sem se odločil, da ostanem na domači kmetiji. Da ne bi naredil srednje šole, je danes preveč tvegano, časi se prehitro spreminjajo in poklic mi omogoča, da se kdaj pozneje zaposlim. Res pa je tudi, da šola pomeni veliko več. Ker živim na kmetiji, sem večino kmečkih opravil obvladal že prej, vendar samo to ni dovolj.«

Prav glede na njegove izkušnje v kmetovanju me je zanimalo, ali se je v šoli naučil kaj res koristnega, oziroma če se je to novo ujemalo s tistim, kar ga je že naučilo delo:

»V šoli sem se v glavnem naučil veliko koristnega, slišal pa sem tudi kaj takšnega, kar v praksi ni mogoče. Očitno je, da nekateri profesorji nimajo dovolj praktičnega znanja. Sicer pa smo imeli samo dva do tri predmete res strokovne, vsi ostali so bili splošni.« Naj dodam, da Marian sodi v zadnje leto »neusmerjene« generacije.

Tri leta in pol je bil štipendist KZ »Savinjska dolina« žalec in pogodba ga obvezuje, da vsaj toliko časa dela doma na kmetiji. Tudi pripravniški izpit je naredil doma, čeprav se je sprva hotel za to

bre molzne krave in veliko več časa zahtevati.

Najbrž so prav nepremišljene in prenačljive odločitve v preteklosti krive za današnjo krizo kmetijstva.

»Kar se tiče dohodka, če hočeš vlagati v kmetijo in jo razvijati, ti ga ostane le malo. Če bi danes moral začeti tam, kjer so začeli moji starši, bi to verjetno ne bilo mogoče. Vsa dela v glavnem opravljamo strojno, zemlja je rodovitna, je pa precej zamočvirjena. Treba jo bo izsušiti, a samo z našim vlaganjem bo to zelo težko.«

In kaj, Marian, najraje delaš na svoji kmetiji?

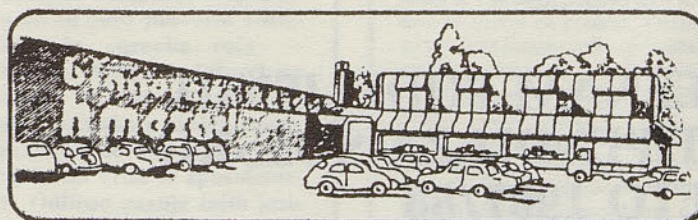
»Najraje se ukvarjam z mehanizacijo. Traktor vozim že od malega in na naši kmetiji večino del opravimo strojno, še zlasti pri hmelju. Zato se raje ukvarjam s hmeljarstvom kot pa z živinorejo. S hmeljem je največ dela čez leto, pozimi je zatišje. Res je tudi, da je dohodek večji.«

O delu na kmetiji se skupaj odločijo Marian in njegovi starši, načrti nastajajo sproti in razmeram primerno. Čeprav niso vedno enotnega mnenja, mi je Marian zatrdil, da ne prihaja do generacijskih sporov. Kaj več mi o svojih načrtih ni zaupal.

Ob koncu najinega pogovora sem Marijana Škafarja vprašala še, kakšno je njegovo mnenje o Hmeljarju:

»Hmeljarja dobivamo redno in v glavnem preberem tisto, kar me najbolj zanima. Strokovne plati časopisa s svojim dosedanjim znanjem še ne morem ocenjevati, lahko pa bi bilo več fotografij, prispevkov o ljudeh, novostih, več šal in prispevkov mladih. Po mojem mnenju bi lahko bil tudi malo bolj debel.«

Ksenija Rozman

Odslej tudi v Ilirski Bistrici
nakup od vijaka do traktorja v
novem kmetijsko-tehničnem
prodajnem centru v Ilirski
Bistrici, Gregorčičeva 24

blagovnica
hmezad

ILIR. BISTRICA (067) 81-192, POSLUJEMO OD 7. DO 19. URE
VSAK DELAVNIK, OB SOBOTAH OD 7. DO 13. URE

ŠTIPENDIJE ZA ŠOLSKO LETO 1987/88

Naše članice so v rednem razpisu, objavljenem v DELU in HMELJARJU, Razpisale 138 štipendij (izvzete štipendije TOZD Kov. in servisi pri KKŠ, ki se nanašajo na kovinarstvo), pri čemer je bilo 18 štipendij namenjenih tistim iz KZSD, ki bodo ostali doma na kmetiji.

Odbor je v samem razpisnem roku odobril članicam še dodatne potrebe za naslednje poklice:

– ekonomski tehnik		
EI	1 štipendija	
ST	1 štipendija	
KZSD	2 štipendiji	
– dipl. veterinar	KZSD	1 štipendija
– elektrotehnik-elektronik	EI	1 štipendija
– tekstilni mehanik II.	EI	1 štipendija
– kuhar	GT	1 štipendija
– mlekarski tehnik	ML	1 štipendija
– prodajalec	KZSD	1 štipendija

V samem postopku podelitve pa so članice predlagale nekatere domačinske podelitve:

– VT 1 vrt. tehnik	namesto vrtnar
– MI 1 ek. tehnik	namesto oec.
– AG 1 prodajalec	namesto KZSD
– GT 1 tehnik strežbe	namesto natakara
– ST 1 obd. kovin	namesto stroj. ključavničar

Ob upoštevanju tega lahko ugotovimo, da smo skupaj objavili potrebe po 148 štipendistih, podelili pa smo 96 štipendij. Struktura podeljenih štipendij je naslednja:

VII. stonja strok. izobrazbe	11 štipendij
VI. stopnja strok. izobrazbe	8 štipendij
V. stopnja strok. izobrazbe	37 štipendij
IV. stopnja strok. izobrazbe	37 štipendij
II. stopnja strok. izobrazbe	3 štipendije

SKUPAJ: 96 štipendij

Štipendije so ostale nepodeljene, ker ni bilo kandidatov ali ustreznih kandidatov (poklici VII. stopnje, natakara, živilski tehnik, kmetijec – KŽ, KKŠ, kmetovalec – KZSD) ali pa so spremenile kadrovske potrebe pri članicah (stroj. ključ. – ST, dipl. živ. teh. – ML, CMI).

Skupno število štipendistov v šolskem letu 1987/88 je 241.

Programer izobraževanja
Marjana Kričej

SEZNAM PODELJENIH ŠTIPENDIJ ZA ŠOLSKO LETO 1987/88

VII. STOPNJA/I

– diplomirani inženir kmetijstva – rastl. proizvodnja		
1. Stanislav Vipotnik	2. letnik	KŽ
2. Tomaž Stropnik	2. letnik	KŽ
3. Bruno Rednak	1. letnik	KŽ
4. Darja Bovha	1. letnik	KKŠ
– diplomirani inženir kmetijstva – živinoreja		
1. Peter Pšaker	2. letnik	KZSD
– diplomirani veterinar		
1. Polonca Kolšek	1. letnik	KZSD
– diplomirani ekonomist – denarništvo in finance		
1. Mihela Klemenčič	2. letnik	KKŠ
– diplomirani ekonomist – ekonomska informatika		
1. Manica Kuder	1. letnik	RC
2. Nataša Vihernik	1. letnik	RC
– diplomirani inženir računalništva		
1. Mitja Popit	1. letnik	RC
– diplomirani farmacevt		
1. Andreja Nadu	2. letnik	ML

VI. STOPNJA/I

– inženir kmetijstva – rastl. proizvodnja		
1. Vladimir Gobec	1. letnik	KKŠ
2. Marko Amon	1. letnik	KKŠ
3. Marija Štunf	1. letnik	KKŠ
– inženir kmetijstva – živinoreja		
1. Sonja Kamplet	1. letnik	KKŠ
– ekonomist – denarništvo in finance		
1. Mihaela Teržan	1. letnik	GT
2. Aleksandra Golčman	1. letnik	AG
– ekonomist – komercialna dejavnost		
1. Tanja Štrajher	1. letnik	KZSD
– ekonomist – ekonomska informatika		
1. Mojca Košec	1. letnik	KZSD

V. STOPNJA

– kmetijski tehnik		
1. Andreja Sodin	2. letnik	KKŠ
2. Marta Došler	3. letnik	KKŠ
3. Mohor Holešek	4. letnik	KKŠ
4. Damijan Herček	1. letnik	KKŠ
5. Tatjana Drofenik	1. letnik	KKŠ
6. Aleš Teržan	2. letnik	KZSD
7. Romana Vasle	2. letnik	KZSD
– kmetijski tehnik – za kmetije – KZSD		
1. Polona Cilenšek	1. letnik	TZO Braslovče
2. Bogdan Hrašar	1. letnik	TZO Polzela
3. Peter Cestnik	2. letnik	TZO Tabor
4. Matej Ocvirk	1. letnik	TZO Prebold
5. Andreja Karnovšek	1. letnik	TZO Šempeter
6. Alenka Pirš	1. letnik	TZO Šempeter
7. Boštjan Roter	1. letnik	TZO Vransko
8. Bojan Lončar	1. letnik	TZO Trnava
9. Tomaž Košec	2. letnik	TZO Polzela
– vrtnarski tehnik		
1. Manca Toplak	1. letnik	VT
– mlekarski tehnik		
1. Mirjana Dobelšek	1. letnik	ML
2. Vinka Kerr	1. letnik	ML
3. Erika Naler	1. letnik	ML
4. Ivan Grobin	1. letnik	ML
5. Lidija Krašovec	1. letnik	ML
– tehnik strežbe		
1. Davor Janžovnik	2. letnik	GT
– strojni tehnik		
1. Robert Ocvirk	1. letnik	ST
– elektrotehnik – elektronik		
1. Ladislav Štarkl	3. letnik	EI
– ekonomski tehnik		
1. Tanja Jager	3. letnik	ST
2. Mojca Ograjenšek	3. letnik	ST
3. Božena Svet	2. letnik	ST
4. Bojana Podbregar	3. letnik	ST
5. Katja Repnik	1. letnik	GT
6. Blanka Cerovšek	3. letnik	VT
7. Primož Turnšek	2. letnik	AG
8. Manja Cizej	1. letnik	EI
9. Jasna Bednjanič	1. letnik	KZSD
10. Saša Zidanšek	2. letnik	KZSD
11. Klara Anžel	3. letnik	MI
12. Sonja Mastnak	3. letnik	MI

IV. STOPNJA

– kmetijec		
1. Tanja Krajšek	3. letnik	KŽ
– kmetijec – za kmetijo – KZSD		
1. Jože Arnšek	1. letnik	TZO Gotovlje
2. Marjan Holobar	3. letnik	TZO Gotovlje
3. Mateja Cizej	1. letnik	TZO Braslovče
– vrtnar		
1. Robi Verbič	1. letnik	VT
– mesar		
1. Nandi Cvetko	1. letnik	CMI
2. Simon Strojanski	1. letnik	CMI
3. Davorin Šelekar	1. letnik	CMI
4. Zdenko Valek	1. letnik	CMI
5. Stanislav Kamplet	1. letnik	CMI
– kuhar		
1. Mojca Gregorc	1. letnik	GT
2. Darko Hlupič	1. letnik	GT
3. Irena Podlesnik	1. letnik	GT
4. Marko Strnad	2. letnik	GT
5. Tatjana Cokan	1. letnik	KŽ
6. Saša Nemivšek	1. letnik	GT

(Nadaljevanje na 7. strani)

REMIJU KOŠECU V SLOVO

Še zadnji petek, dan pred njegovo nesrečo, smo ob koncu delovnega časa skupaj posedeli, se v tovariškem vzdušju v nevezani besedi pogovarjali o bodočih načrtih in bodočem delu. Bil je veselo razpoložen in nihče od nas ni slutil, da ga že dan zatem čaka smrt v valovih narasle Savinje.

Še v soboto, na dan njegove daleč prerane smrti, je bil že ob 6. uri jutraj zopet v službi, kjer je moral opraviti nekatere neodložljive naloge. Po delu je odšel na svoje priljubljeno čolnarjenje v Zgornjo Savinjsko dolino.

V nedeljo jutraj smo izvedeli kruto resnico, da ga ni več med nami. Sprva nismo mogli in tudi nismo hoteli verjeti, da je to res. Toda bolj, ko smo zbirali informacije, bolj se je izoblikovalo dejstvo, da nas je za vedno zapustil.

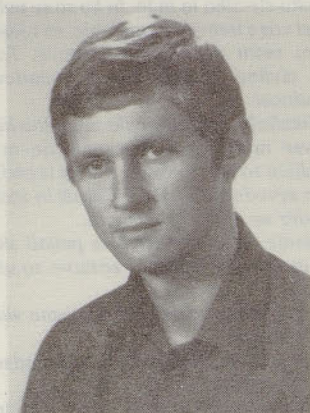
Kljub temu smo v ponedeljek jutraj še kar nekako pričakovali, mogoče se bo le pojavil na delovnem mestu, a ga ni bilo.

Odšel je star komaj dobrih 31 let, sredi ustvarjalnega dela in poln načrtov za bodočnost, z vsega 8 let delovne dobe.

Remigij Košec je končal visokošolski študij na gradbeni fakulteti v Ljubljani.

Prvo njegovo delovno mesto je bilo v SGP Hrastnik, nato v Razvojnem centru Celje. Prvega decembra 1984 pa se je zaposlil v Hmezadovem takratnem Investi-

cijskem oddelku skupnih služb. Bil je eden od ustanoviteljev nove delovne organizacije Hmezad Inženiringa spomladi 1985. Na žalost je že drugi od ustanoviteljev, v kratki 2 in pol letni dobi naše mlade DO, ki je preminil.

Kot zgrajen družbeno politični delavec je aktivno sodeloval v krajevnih organizacijah v domačem kraju in v samoupravnih organih Hmezada. Njegovo priljubljenost je izpričala velika množica ljudi, ki ga je pospremila na njegovi zadnji poti.

Med sodelavci Hmezad Inženiringa je bil Remi spoštovan kot zgleden delavec in iskren prijatelj.

Njegova beseda je bila odločna in strokovno utemeljena, obenem pa je bil pošten in pravičen.

Z Remijevim odhodom je ostala v naši DO velika strokovna in prijateljska praznina, za katero še ne vemo, kako in kdaj jo bomo zapolnili.

Slava njegovemu spominu.

Sodelavci
Hmezad Inženiring

V spomin

Desetega oktobra je deževen dan postal še bolj turoben. Poslovili smo se od pionirja dela na Inštitutu za hmeljarstvo in pivovarstvo Žalec

Janka Petrička dipl. ing. kemije

V zeleni Savinjski dolini je bil rojen in ji ostal zvest do smrti. Že v mladosti je z očetom, šolskim nadučiteljem, prosvetljeval savinjske kmete in jih uvajal v napredno hmeljarjenje. Ob ustanovitvi Inštituta za hmeljarstvo in pivovarstvo v Žalcu 1952. leta je kot že izkušen kemik prevzel vodstvo oddelka za agrokemijo in predelavalno tehnologijo. Vodil ga je vse do upokojitve 1974. leta in tudi po njej sodeloval v raziskovalnem delu do leta 1985. Tako je več kot 33 let delal kot strokovnjak v raziskovanju in pospeševanju hmeljarstva. Ukvarjal se je predvsem z analitiko in sušenjem hmelja. Priznan raziskovalec doma in v tujini, je svoje dolgoletno delo posvečal raziskovanju »grenke rože« – hmelja. Mlajši sodelavci ga nismo občudovali samo kot strokovnjaka s svojega področja, občudovali smo nešteto njegovih vrlin in sposobnosti. Odlično znanje tujih jezikov mu je omogočilo spoznati tujo znanost s področja hmelja in kemije, katero je znal spretno prilagajati slovenskim razmeram. Svoja znanstvena odkritja je objavljaval v številnih domačih in tujih revijah. Imel je mnogo inovativnih idej, ki pa jih žal ne bo mogel več uresničiti. Kot dediščino nam zapušča svoja bogata znanstvena in številna strokovna dela. V mozaiku znanstveno – raziskovalnega dela bo vgrajen tudi kamenček z imenom: Janko Petriček, dipl. ing. kemije.

Hvala prijatelju, sodelavcu in vzorniku.

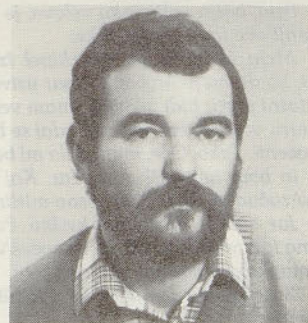
IHP Žalec
Ernest Ermenc

JOŽU HOČEVAR V SPOMIN

Življenja ne ustvarjamo, ampak ga živimo. Poraja se samo iz sebe in kot neznanka stopa pred tistega, ki je pripravljen sodelovati.

V življenje je stopil tistega ne tako davnega 6. 10. 1947 v težkih povojnih časih kot prvorojenec delavskih staršev in sodeloval s tako močjo, kot bi se zavedal, kako malo časa mu nudi.

Že zelo zgodaj se je srečal z bridkostjo življenja, ko mu je kruta usoda vzela najprej očeta in nato še brata. Ostal je sam z materjo in ji bil edina opora – smisel življenja.

Pri svojem delu se je srečal s svetlečim materialom, ki ga je zasvojil z vso močjo svojega sija in se mu ni mogel več odpovedati. Delo z njim ga je vodilo po celem svetu od hladnega severa, do toplih krajev Južne Amerike in povsod je za njim ostalo izredno opravljeno delo in prijateljstvo stekano z ljudmi. Rad je delal, rad je potoval in šele klic družine, ki si jo je medtem ustvaril, ga je obdržal doma.

Bil je izreden sodelavec, tak kakršnega si človek samo želi, poln znanja in izkušenj, ki jih je bil pripravljen nesebično prenašati na soljudi in v tem se je zcalila njegova veličina.

Nikoli ni nikomur odrekel pomoči in v svojem ponosu tudi nikoli ni prosil za pomoč. Vedno se je s sebi lastno voljo spopadal z vsako prepreko, ki jo je srečal na svoji kratki poti skozi življenje, in vedno zmagal.

Nikoli ne bomo pozabili tistega hladnega decembrskega dne, ko se je kot nož zarežalo v vse, ki smo ga poznali, spoznanje, da je prišel boj s poslednjo oviro v svojem življenju.

Njegov življenjski optimizem in močna volja sta nas navdajala z upanjem, da bo tudi tokrat končal kot zmagovalček.

Toda kruta usoda je hotela drugače.

Za vedno nas je zapustil 23. oktobra, sopotnike svojega življenja, mater, ki je izgubila še zadnjo oporo v življenju, ženo sredi zastavljene življenjske poti, oktroke na pragu življenja, sodelavce sredi ustvarjalnosti, prijatelje, sosede...

Vsi ga bomo pogrešali, vsem nam bo ostala na srcu grenka kaplja, ki jo je kanila usoda, kot opomin in spomin na našega sodelavca.

Hmezad exp.-imp.
DE Inženiring Ljubljana

SEZNAM PODELJENIH ŠTIPENDIJ ZA ŠOLSKO LETO 1987/88

(Nadaljevanje s 6. strani)

– natakar

1. Mojca Medenjak
2. Andreja Čolak

1. letnik	GT
1. letnik	KKŠ

– prodajalec

1. Marjana Gorenak
2. Brigita Gobec
3. Petra Kompolšek
4. Sašo Ribič

1. letnik	CMI
1. letnik	KKŠ
1. letnik	AG
1. letnik	AG

– avtomehanik

1. Matija Kozlevčar
2. Janez Pobežin
3. Sebastjan Mahne
4. Jože Vidas
5. Hinko Čretnik
6. Marko Bergant
7. Milan Završnik

1. letnik	KKŠ
1. letnik	KKŠ
1. letnik	ST
1. letnik	ST
1. letnik	ST
1. letnik	ST
1. letnik	AG

– oblikovalec kovin – strugar

1. Andrej Goršek
2. Drago Zupan

1. letnik	ST
1. letnik	ST

– preoblikovalec kovin – stroj. ključavničar

1. Marko Vuherer
2. Slavko Cokan
3. Aleksander Zver
4. Robert Zarin
5. Zlatko Vukosavljevič

1. letnik	ST
1. letnik	ST
2. letnik	ST
2. letnik	ST
3. letnik	ST

– tekstilni mehanik II

1. Mojca Špiljar

1. letnik	EI

II. STOPNJA

– obdelovalec kovin

1. Matevž Završnik

2. letnik	ST

– kmetovalec – za kmetije – KZSD

1. Janez Stiplovšek
2. Boštjan Vodlak

1. letnik	TZO Tabor
1. letnik	TZO Braslovče

Hmeljar

KO SO ZAPLAPOLALE ZASTAVE

Bilo je, če se ne motim, leta 1951.
Jesenski čas. November, po jutrih tu in tam slana, čez dan pa sonce. Letina je bila dobra in kmetje so bili zadovoljni.
In se je zgodilo...

Strožarji, močna in urejena kmetija, so večerjali: šestdesetletni oče Matija, petindesetletna mati Marjeta, dvaindvajsetletna hčerka Marjana in enaindvajsetletni sin Iztok.

Jedli so molče, le žvenk žlic je bilo slišati in očetovo mučno srebanje.

– Kaj če bi zmolili veseli del rožnega venca? je rekla mati, ko so odložili žlice.

– Dajmo, dajmo! se je navdušila Marjana.

– Pa poklekimo, je zamrmral oče.
– Klečal pa že ne bom! je odsekano povedal Iztok.

– Saj boš vendar kaplan, župnik, dekan, škof! je mati na široko razprla oči.

– O, še kako boš klečal! je skozi priprte ustnice iztisnila Marjana.

– Fant, božja volja tako velevala, je pripomnil oče in si obrisal brke.

– Moja in ne božja! je vzkipek Iztok, fant, ko da ga je najboljši kipar ustvaril.

In dušni pastir tudi ne bom. Imam veliko maturo, vojake sem odslužil, zdaj se bom pa oženil. Tako. Oče, mati, dala mi bosta čez in bom najboljši gospodar. Kaj me tako začudeno gledate? Resno mislim.

– Jaz tudi je oče planil kvišku. Poba, nama luč, tebi ključ. Ha, če že nočeš v lemenat, katero pa nameravaš vzeti?

– Zemljakovo Ireno! se je zahihitala Marjana.

– Sveta Marija, mati božja, se je mati prekržala. Tisto lajdra?

– Matil je vzkipek Iztok.

– Fant, kakor tu stojim, ti ne boš najin naslednik. Vidiš, tamle sedi, ona bo najina naslednica, je s težko desnico zamahnil proti Marjani. Ona pa ima pravega ženina, to pa. Ti pa se lepo pod nosom obriši, in je potegnil z levico preko košatih brk.

Oče! je tudi Iztok dvignil desnico. Prsti so se skrčili v pest.

– Ti kar udari, je oče stisnil zobe. Tudi moja roka še nekaj zaleže.

– Iztok! sta hkrati zavpili mati in Marjana. Ne spozabi se.

– Irena ni lajdra, ni cipa, ni, ni, nil je s težko pestjo udarjal po mizi, da so krožniki poskakovali in dve žlici sta padli na tla. Lahko noč. Ampak to vam še povem: kar tako, brez licka me ne boste odpravili, je požugal s prstom in zaloputnil vrata.

– Izmolimo žalostni del rožnega venca, je dahnila mati; vsi trije so poklekili in mati je prva začela žebrati.

Iztok pa je šel v svojo sobo, vzel frajtonarico in divje zaigral holchaker marš. Nato ga je vzela noč.

Zemljakovi so imeli gruntec za dve kravi, dva prašiča, skoraj novo hišo in srednje velik marof. Stara dva sta bila nekaj starejša od Iztokovih, sicer pa še kar pri močeh. Irena jih je imela devetnajst, končala je srednjo ekonomsko. Čedno, brhko dekle, snubcev nič koliko, toda od-

ločila se je za Iztoka. Irena in Iztok, kakor v Finžgarjevi povesti Pod svobodnim soncem. In Iztok hoče biti svobodni. Kako čist je spomin na majski večer, ko sta ležala na obronku gozdiča. Še je slišal rahel vzdih:

– Iztok, vzem si mi krancelj, adijo ne-dolžnost. Iztok! ga je prižela k sebi.

Bila je že pozna ura, ko je trkal na okno.

– Irena, Irena, odpril!

Nato sta dolgo govorila. Iztok ji je vse povedal. Nekam skesano je zamrmral.

– Mogoče sem se prenačil. Starši so le starši. Toda Marjana je prava žlehnoba.

– Iztok, zakaj me vaši ne marajo, zakaj me sovražijo? Zato, ker imamo le gruntec in ne grunta? Zato, ker nismo preveč pobožni in ne hodimo v cerkev? Kaj ima Marjana proti meni? Iztok, povej vendar! ga je stresla za košeno in mišičasto ramo.

Iztok ne more takoj odgovoriti. Misli in misli, domisliti si ne more. Potem objame Ireno in ji dahne v uho.

– Mogoče si zanjo prečedna, oblačiš se po modi in šolana si. S svojim ženinom, ki sta ji ga oče in mati na pleča naložila, najbrž ni najbolj srečna. On je pravi žrebec, ona pa preveč mirna. Vse skupaj je najbrž prisila in ne ljubezen.

– Z nama ni tako, kajne da ne? je Irena vroče poljubila svojega ljubčka, saj se vleče ljubezen tako rekoč iz osnovne šole.

– Ne, ni, je potihlo odgovoril Iztok. Zaradi tega posiljenja se mi sestra smili, ne sovražim je. Tudi očeta in mater ne.

– Ljubi, ali ne razmišljaš preveč? je rekla Irena. Vrži cape dol in zlezi k meni. Saj sva vendar v najlepših letih!

– Pa še res je, se je nasmehnil Iztok, ugasnil luč in se prižet k Ireninu voljnemu telesu.

Irena je bila edinka. Oče in mati sta imela Iztoka rada. Ni pil, ni kadil, lepo raščen kmečki fant, nprav polna veselega razpoloženja. Nekaj pa ju je motilo: bil je nagle jeze in nemalokrat je katerega izmed pobov v vasi nabunkal.

– To ima po očetu, je pripomnila mati, ko se je spomnila, da je Strožar tudi za njo lazil, enkrat si jo je hotel na silo vzeti, pa mu je utekla. Še to je vedela, da svoji ženi nikoli ni bil zvest. Zanj je premirna. Kakor Marjana za Miha.

Počasi je Iztok znosil vse svoje stvari k Ireni. Prostora je bilo dovolj. Ljudje, vaščani, pa so brusili jezike.

– Zmešalo se mu je, nič drugega. S takega grunta na kočarjlo!

Irena mu je v podjetju, kjer je delala v pisarni, izposlovala kar dobro plačano delovno mesto. Iz kmeta se je prelevil v uradnika. Ko so se dodobra pomenili, je Iztok objel Ireno, jo v zraku zavrtel in vzklikal.

– Irena, ženili se bomo!

– Zdaj, pred državnim praznikom? se je ljubka Irena nasmehnila.

– Tako je, zdaj. Si bova poroko vsaj v redu zapomnila.

– Civilno in cerkveno? je vprašala mati, ki pa je bila kar precej verna, dočim oče, ki je petintrideset let rudaril, preživel nekaj nesreč, je bil vseskozi svobodnjaški. Ne proti, ne za. Nevtralen pač.

– Zaenkrat samo civilno! je pribil Iztok.

Iztok je bil tisti čas predsednik OF odbora. Vsaka hiša je dobila pisno obvestilo, da je treba izobesiti zastave in to po odloku številka ta in ta. In ko so se peljali skozi vas s tremi »olimpijami«, so v jesenskem vetru zaplapolale zastave. To je bila civilna poroka. Lep par, čudovita skladnost.

Zemljaka sta pripravila imenitno kosilo, vse najboljše je priromalo na mizo. Vabljeni so bili le najožji: kolegi iz podjetja in seveda tudi Iztokovi starši in sestra, vendar se nihče ni prikazal.

Ljudje, ki so hodili ali se peljali skozi vas in videli plapolajoče zastave, so sprasevali.

– V Resljevi vasi še nikoli nismo videli toliko zastav.

– Strožarjev Iztok se ženi, naš predsednik OF odbora!

Med pojedino je Iztok vzel v roke frajtonarico, vlekel je meh, vriskal in pel, razdiral duhovite šale, bil ga je en sam smeh.

Čas pa hitro teče... In čas je najboljši zdravnik. Omožila se je tudi Marjana. Civilno in cerkveno. No, tudi Iztok in Irena sta stopila pred oltar, in to po tem, ko so se Strožarji in Zemljaki zbgali. Zdaj pa so Strožarji pripravili ohcel in pol. Povabili so vso žlahto in dobre znanke, sosede. Fantje iz vasi so streljali z možnarji, trije muzikantje-harmonika, kitara, klarnet-polke, valjčki in moderna glasba, saj so igrali sami mladi fantje. Strožar je skočil na mizo in z mogočnim basom zapel: En starček je živel...

Letos mineva 36 let. Ne starih Strožarjev in ne Zemljakovih ni več. Nadomestili so jih vnuki in vnučke. Pri obeh družinah. Marjana je babica in Iztok je dedek. Obe babici in oba dedka so že pri tisti dobi, ko bi tudi lahko mirno zapeli: Nekdaj v starih časih je res prav lušno b'lo...

IZSEK IZ POSLOVNEGA POROČILA:

»Revalorizacija se izvaja zaradi inflacije. O inflaciji govorimo tedaj, kadar mislimo na rast splošne ravni cen. Inflacija ostaja preklestvo (nemaza), ki spremlja ekonomijo.

Nemaza je hči noči, po grški mitologiji boginja pravične usode, ki izravna in maščuje vse krivice ter ne trpi prevelike sreče, v tem primeru izbrana kot tolmačenje inflacije, kot zla usoda.«

NEKA DO

REKREACIJA

V zimski sezoni 1987/88 je organizirana rekreacija v Osnovni šoli Griže in to vsak torek od 19. do 21. ure, od meseca novembra 1987 dalje.

Irena in Iztok sta upokojena, Irena redno, Iztok invalidsko. Sin Mirko je kot inženir gradbeništva zaposlen v Celju, hčerka Ljubica si je doma ustvarila družino. Marjana tudi zatrjuje, da bosta z Mihom dala grunt hčerki Mariji, končala je srednjo kmetijsko v Mariboru in ima veselje do zemlje, sin Rajko pa je izučen trgovec, končal je komercialno in je trenutno trgovski potnik.

Tako, vse je lepo »poslihtano«, o kakšnih nesporazumih trenutka ne moremo govoriti, še manj pisati. Zastave pa za 29. november nič več ne plapolajo. Na prste ene roke jih lahko prešteješ. Lani pa se je le ponovilo.

Iztok je namreč že tretje leto tajnik KS. Natipkal je obvestila, da z odlokom tem in tem zastave morajo izobesiti, obenem pa še vabilo za proslavo. Natipkal je, kdo vse bo nastopil. Zastave so po dolgih letih res zaplapolale in tudi dvorano so krajani kar dobro napolnili.

Spored je bil zares pester. Po dolgem, dolgem času. Iztok je v skeču »Danes na kmetih« imel glavno vlogo. Skeč je bil ena sama ostra satira. Ognjevit je govoril: »Moje oči plameneče pogledite, tovariši, in mi povejte: še vidite v njih domovino?

Po skeču, po vseh ostalih točkah burno ploskanje, saj so bili vsi teksti sestavljeni v smislu sedanjega trenutka. Kot zaključek je Iztok recitiral Pavčkovo pesem »Za 29. novembra«. Še vedno pravi mladenič, z očetovim mogočnim basom in s stisnjenimi pestmi, je rjovel v dvorano:

»Pojte pesem, ljudje! Čez polja, gore, čez sinje morje, mesta, vasi, na vse štiri strani naj se pesem razglaša. Danes svoj praznik slavi Republika naša!«

In še zadnja kitica:

»Torej pojte, ljudje, naj se vam tega dne izvriska srce, naj skozi mesta, vasi na vse štiri strani pesem razglaša. Cveti še mnoge dni, Republika naša!«

V dvorani nekaj časa popolna tišina. Ljudje so začeli odhajati, mladi pa so žvižgali.

DRAGO KUMER

December

Se zmrzlina grudna ne otaja, že prosinca hujši mraz nastaja.

Zelen božič – bela velika noč.

Dež in veter pred božičem koplje jamo rad mrličem.

Modrosti

Dokler obstaja država, ni svobode, ko bo vladala svoboda, ne bo več države.

Lenin

ZAHVALA

povodom smrti našeg suprug a i tate

MURISA BAHTIJAREVIČA

Ovim se putem najtoplije zahvaljujemo svim prijateljima, kolegama i kolegicama TOZD Veleprodaja, kao i ostalima iz kolektiva Delovne organizacije »AGRINA«, koji su nam u najtežim trenucima pomogli, izrazili saučešće i ispratili našeg dragog suprug a i tatu na vječni počinak.

Hvala svima koji ga se sjećaju.

Supruga Marija i kćerka Leila